

ВИХОВАННЯ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ, НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИХОВАННЯ

Т.М.Рахніна, бібліотекар 1 категорії, ХНУРЕ

Сьогодні, як і завжди, питання про виховання культурної людини дуже актуальне. Не треба далеко ходити, достатньо послухати як і про що розмовляють студенти в коридорах, аудиторіях, транспорті. Ці приклади, перелік, яких кожен із нас може продовжити, вказують на те, що молодь втрачає загальнолюдські цінності, здвигає норми, пріоритети.

Знаючи, що майбутнє людства в першу чергу залежить від молодого покоління, необхідно приділяти велику увагу вихованню. Значущим і ефективним засобом виховання визнається освіта. Саме вона забезпечує необхідну міру співвідношень традицій і новацій в знаннях, нормах та еталонах культури.

Основне призначення вищих навчальних закладів у всі часи було в накопиченні та передаванні знань, прилученні до культурних, етичних, інтелектуальних, духовних цінностей.

Вирішувати питання організації виховного процесу структурні підрозділи ВНЗ повинні спільно. Бібліотека ВНЗ – важлива складова формування культури студентів. Її діяльність повинна бути направлена, з одного боку, на забезпечення основних умов для освіти і наукової діяльності, з другого – на культурний розвиток кожного студента.

Виховання – процес систематичного та цілеспрямованого впливу на духовний розвиток особистості з метою підготовки до виробничої, суспільної і культурної діяльності. Одним із напрямків виховання є формування ціннісних орієнтацій особистості. Всі процеси виховання тісно пов'язані із залученням студентів до культури.

Коли ми говоримо про культуру, то частіше всього маємо на увазі якусь її різновидність: музичну культуру, художню культуру, культуру мови, культуру спілкування тощо. Саме культура завдає систему цінностей світогляду та поведінки. Наше завдання – спромогтись виховати висококультурного спеціаліста.

Читання, книга складають важливе надбання та цінність культури, займають в ній свою, особисту нішу. Суспільство не придумало більш досконалого інструменту ніж читання, щоб формувати свідомість, духовний світ людини, “будити” його думку. Адже не дарма філософи минулого говорили: “Якщо люди перестають читати, вони перестають мислити”. І культура читання цікавила філософів з давніх часів. Ще Леонардо Бруні (1370-1444), італійський письменник, історик та педагог, розроблюючи принципи гуманістичної освіти, в трактаті „Про наукову та літературну діяльність” відзначав: “Читання творів без потрібної розбірливості накладають свої вади на читаючого та заражають його розум, подібно недугам. Бо читання – це наче духовна їжа, яка напуває та годує розум”.

Досвід роботи нашої бібліотеки показує, що мета і мотиви, якими керується студент, йдучи в бібліотеку, самі різноманітні – від необхідності знайти потрібну інформацію для занять до бажання просто відпочити та розважитись: поспілкуватися з друзями, прочитати журнал розважального змісту, зазирнути в Інтернет тощо. Ось тут і необхідно скористатися тягою студента до саморозвитку. Бібліотекар не має права бути бездіяльним.

Нас турбує стан і культура читання серед студенства. Бібліотека зацікавлена в тому, щоб читання стало престижним, модним заняттям. І тут велику роль грає реклама. “Реклама – це ім’я речі. Реклама повинна нагадувати безкінечно про кожну, навіть чудову річ. Реклама повинна бути різноманітним, вигадкою. Думайте про рекламу”. (В.Маяковський, 1923р.) Ми і думаємо, і

вигадуємо. Інформувати, нагадувати, зацікавити – ось завдання, які є пріоритетом для реклами в бібліотеці.

Намагаємось використовувати різноманітні форми інформування: виставки, бесіди, огляди, Дні інформації, дописи на сторінки університетських газет „Квант” та „Профінформ”. Також всю цю інформацію можна знайти на сайті бібліотеки. А на плазмовому екрані університету подається інформація про нові надходження та проведення бібліотечних заходів.

Нагадувати, що книга відкриває світ знань, ніколи не зайве. Намагаємось приблизити молодь через книгу до історії (виставки: „Україна – це я” (український історичний роман), „Там, де шаблі гартували” (до Дня українського козацтва); до творчості (поетична студія „Озарение”), до патріотизму (виставка „Солдатський хліб – черствий сухар і в казанку незмінна каша. Ми винесли страшний тягар...” (до Дня Перемоги); до духовності (низка заходів до 125-річчя з дня народження В. Винниченка, до 150-річчя з дня народження І. Франка; усний поетичний журнал „Джерела нашого життя” (до Дня матері, Дня родини), виставка „І хто ми і куди йдемо...” (прадавні літературні пам’ятники українського народу).

Такий цілеспрямований напрямок до вибору книг допомагає виховувати культуру читання.

Бібліотека є і повинна бути місцем, де відбувається щось цікаве, значуще, а не просто місцем для обміну книг. Тому й проводяться бібліотекою зустрічі з цікавими людьми. Були проведені зустрічі студентів з викладачами під назвою „Світ захоплень викладачів” (Шифрін Я.С., професор, доктор технічних наук, Президент Української Національної Асоціації „Антени”, Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат премії ім. А.С. Попова АН СРСР, Почесний професор Харківського національного університету радіоелектроніки, Таганрогського радіотехнічного і Севастопольського технічного університетів та Харківського національного університету

ім. М.І.Каразіна; Ковтун П.С., доцент радіотехнічного факультету), з відомим харківським поетом, лауреатом багатьох літературних українських і російських премій, випускником ХНУРЕ 1983 року Мінаковим С.О., з відомим харківським поетом і перекладачем О.С.Бінкевичем, з молодою поетесою Грабовською М.М., членом Харківського відділення Національної спілки письменників України, переможцем національного конкурсу-огляду „Нові імена України”, фіналістом 2-го міжнародного поетичного турніру в м.Дюссельдорфі, 3-чі стипендіатом фонду підтримки молодих дарувань. Традиційно святкуємо День книги та День поезії. Зустрічаються поети-аматори студенти, викладачі, співробітники бібліотеки та інших підрозділів університету. Тут не тільки запалюються в молодих серцях іскорки любові, поваги до таких людей, до поезії, а й можна повчитись „чистому” слову.

За культуру мови треба боротися, боротися і ще раз боротися. Направляємо потік читання в русло літературної класики, де можна навчитись красномовству, радимо частіше звертатись до словників і довідників, які при умілому використанні стають незамінними помічниками в освоєнні великого духовного багатства і заповітних знань. Проводимо заходи до Міжнародного дня письменності, Міжнародного дня рідної мови, Дня слов'янської писемності і культури, Дня української писемності і мови.

Колектив нашої бібліотеки прикладає максимум зусиль, щоб сіяти в студентство мудре, добре і прекрасне. Нема сенсу доказувати, що професія бібліотекаря відноситься до категорії нелегких. Той, хто не пробував, навряд чи повірить цьому, а тому, хто присвятив книзі життя – нічого роз'яснювати. Та, незважаючи на всі труднощі і нестатки, у бібліотекаря повинен бути завжди гарний настрій, радушна усмішка. Якщо ти захоплений сам – ти запалиш вогонь зацікавленості в душі іншого.

Хочу сказати словами академіка Дмитра Ліхачьова: "Поки живі бібліотеки – культура не загине в державі". І додам, що культура збережеться, поки працюють „милые тихоголосые женщины», про яких так чудово написав поет Лев Ошанін у вірші „Библиотекарям”.

СТУДЕНТСЬКІ СОЦІАЛЬНІ СЛУЖБИ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМ СТУДЕНТСТВА

Омельченко Г.Ю., асистент каф. філософії
ХНТУСГ ім. Петра Василенка

Процес реалізації соціальної політики без врахування психолого-фізіологічних особливостей людини, групи людей, спільних груп практично неможливий, або ефективність такої реалізації буде незначною. Тому практичні проблеми реалізації соціальної політики потребують великої уваги до людини, розгляду і врахування особливостей особистості як об'єкта і суб'єкта суспільних процесів одночасно. Вирішення будь-яких соціальних проблем передбачає використання відповідних соціальних технологій.

У соціальних технологіях важливе місце посідає проблема саморозвитку, самовдосконалення, самореалізації особи. Але вирішальне значення при розв'язанні соціальних питань і проблем, як і реалізації соціальної політики загалом, мають соціальні технології саме державного управління, оскільки пріоритетна роль у розв'язанні соціальної політики завжди належить державі. Адже саме держава визначає стратегію соціальної політики, координує діяльність усіх суб'єктів щодо її реалізації, приймає законодавчі акти, встановлює загальні, типові правила чи норми поведінки громадян у всіх сферах суспільного життя, запроваджує відповідні соціальні межі та стандарти.